

Συνεισφέροντας στην κατανόηση των εξελίξεων σε Ελλάδα και Βαλκάνια

/ [Πεμπτουσία](#)

Γιώργος και Μαρώ Σεφέρη, ca. 1963.

Οι Συλλογές και τα Αρχεία της Αμερικανικής Σχολής: Τα αρχεία της Αμερικανικής Σχολής αποτελούνται από δύο διακριτές συλλογές που στεγάζονται χωριστά (στη Γεννάδειο Βιβλιοθήκη και στη Βιβλιοθήκη Blegen) αλλά διευθύνονται από έναν αρχειονόμο.

Με την ίδρυση της Γενναδείου Βιβλιοθήκης το 1926, η πρώτη συλλογή αρχείων που αποκτήθηκε ήταν εκείνη του ιδρυτή της, Ιωάννη Γενναδίου, και του πατέρα του, Γεωργίου Γενναδίου. Δέκα χρόνια αργότερα, η οικογένεια του Ερρίκου Σλήμαν, ανασκαφέα της Τροίας και των Μυκηνών, παρέδωσε, αρχικά ως δάνειο, τα προσωπικά του έγγραφα στη Γεννάδειο Βιβλιοθήκη. Στη συνέχεια το αρχείο Σλήμαν αγοράστηκε το 1962, χάρη σε μια σημαντική δωρεά του κληροδοτήματος Eli Lilly. Αυτό ήταν το πρώτο σημαντικό βήμα της Αμερικανικής Σχολής για τη δημιουργία μιας οργανωμένης αρχειακής συλλογής στη Γεννάδειο Βιβλιοθήκη. Λίγο αργότερα, το 1963, το αρχείο του διάσημου διευθυντή ορχήστρας Δημήτρη

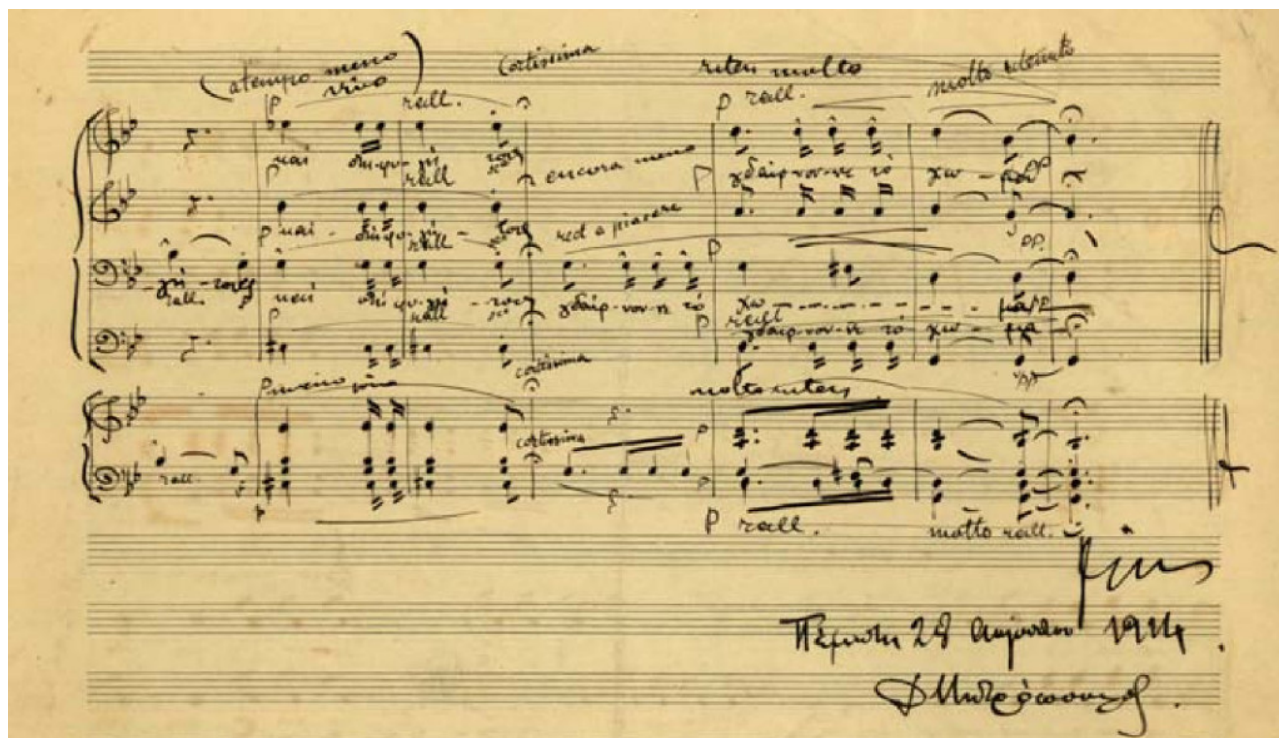
Μητρόπουλου δωρήθηκε στη βιβλιοθήκη από τους κληρονόμους του έργου του.

Heinrich Schliemann, ca 1850-1860.

Τα αρχεία της Γενναδείου Βιβλιοθήκης εξακολούθησαν να διευρύνονται με νέα σημαντικά αποκτήματα. Το 1971, ο ποιητής και κάτοχος του βραβείου Νόμπελ Λογοτεχνίας Γιώργος Σεφέρης όρισε στη διαθήκη του ότι επιθυμούσε όλα τα χειρόγραφα και τα έγγραφά του να περιέλθουν στην κατοχή της Γενναδείου Βιβλιοθήκης – μια επιθυμία που έγινε σεβαστή από τη χήρα του, Μαρώ Σεφέρη.

Σήμερα, τα αρχεία της Γενναδείου Βιβλιοθήκης περιλαμβάνουν πολλές συλλογές που συνεισφέρουν στην κατανόηση των πολιτικών εξελίξεων του 19ου και του 20ού αιώνα στην Ελλάδα και στα Βαλκάνια (όπως τα αρχεία της οικογένειας Δραγούμη και του Στέφανου Σκουλούδη). Περιλαμβάνουν, επίσης, τα αρχεία σημαντικών Ελλήνων λογοτεχνών, όπως εκείνα του βραβευμένου με Νόμπελ ποιητή Οδυσσέα Ελύτη, των συγγραφέων Στράτη Μυριβήλη και Άγγελου Τερζάκη, του ποιητή Κώστα Βάρναλη, του συγγραφέα Ηλία Πετρόπουλου, αλλά και τη διπλωματική αλληλογραφία του Αλή Πασά, του Τούρκου ηγεμόνα της Ηπείρου (1741-1822).

Παρτιτούρα του Δημήτρη Μητρόπουλου, 1914.

Τα αρχεία της Βιβλιοθήκης Blegen περιλαμβάνουν έγγραφα σχετικά με τη λειτουργία και το έργο της Αμερικανικής Σχολής, αρχειακό υλικό από τις ποικίλες ερευνητικές δραστηριότητες της Σχολής στην Ελλάδα, καθώς και προσωπικά έγγραφα σημαντικών Αμερικανών αρχαιολόγων και αρχιτεκτόνων που εργάστηκαν στη χώρα μας, όπως οι Carl W. Blegen, Gorham P. Stevens, William B. Dinsmoor και Homer A. Thompson. Περιλαμβάνουν, επίσης, άφθονες φωτογραφίες από την Ελλάδα και από ανασκαφές κατά τα πρώτα χρόνια της ανασκαφικής δραστηριότητας της Αμερικανικής Σχολής.

Carl W. Blegen, 1929.

Στο φωτογραφικό αρχείο περιλαμβάνεται μια σπάνια συλλογή από γυάλινες πλάκες που τεκμηριώνει τις αρχαιολογικές έρευνες της Σχολής ανά την Ελλάδα μεταξύ

των ετών 1880 και 1940 και καταγράφουν μνημεία, ευρήματα και τοπογραφικά στοιχεία που δεν σώζονται πια. Μια δεύτερη σημαντική πηγή φωτογραφικού υλικού είναι η συλλογή της γνωστής αρχαιολόγου και φωτογράφου Alison Frantz. Οι φωτογραφίες της, που χρονολογούνται από τα τέλη της δεκαετίας του 1940 έως τις αρχές της δεκαετίας του 1970, εστιάζουν κυρίως σε αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας, αρχαϊκά και κλασικά γλυπτά, καθώς και την αρχιτεκτονική της αρχαιότητας. Μεταξύ πολλών αρχαιολογικών σχεδίων σημαντική θέση κατέχει η εκτεταμένη συλλογή υδατογραφιών του Piet de Jong, διάσημου Άγγλου εικονογράφου που εργάστηκε σε πολλές από τις ανασκαφές της Σχολής.

Τα Αρχεία στη Γεννάδειο Βιβλιοθήκη.

Η συλλογή αρχαιοτήτων αποτελεί άλλο ένα πολύτιμο απόκτημα της Αμερικανικής Σχολής. Όταν οι Αμερικανοί αρχαιολόγοι άρχισαν να έρχονται στην Ελλάδα το 19ο αιώνα, ξεκίνησαν να συγκεντρώνουν θραύσματα κεραμικής και άλλα αντικείμενα από τις θέσεις που επισκέπτονταν - τόσο επιφανειακά ευρήματα, όσο και αντικείμενα που τους προσέφεραν οι υπεύθυνοι των κατά τόπους ανασκαφών. Μια μεγάλη συλλογή νομισμάτων περιλαμβάνει νομίσματα από όλες τις περιόδους- από την αρχαιότητα ως το Μεσαίωνα.

Η συλλεκτική αυτή πρακτική σταμάτησε κατά τη δεκαετία του 1950, όταν καταδείχθηκε η σημασία της διατήρησης αρχαιολογικών ευρημάτων «in situ» και θεσπίστηκαν νόμοι που απαγόρευαν την ανταλλαγή και μετακίνηση αρχαιοτήτων από τους χώρους όπου βρέθηκαν. Μέχρι τότε η Αμερικανική Σχολή είχε ήδη συγκεντρώσει ένα μεγάλο αριθμό ευρημάτων από πολλούς αρχαιολογικούς χώρους

στην Ελλάδα, αλλά και από την Ανατολία, την Κύπρο και την Αίγυπτο. Όλα τα αντικείμενα της συλλογής είναι καταχωρημένα στην Εφορεία Ιδιωτικών Συλλογών του Υπουργείου Πολιτισμού, ενώ είναι γνωστή η προέλευση των περισσότερων από αυτά.

Το παρόν άρθρο αποτελεί τμήμα του αφιερώματος:

Η ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΚΛΑΣΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ. ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ ΜΕ ΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ, ΓΕΦΥΡΕΣ ΜΕ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ